

manželských. Poněvadž však výnos tento se týká přirozeně jen příslušníků státu, v němž byl vydán, nemůže se Terezie K-ová, nyní D-ová jako cizozemka na něj odvolávat. Z uvedeného plyne, že příslušnost soudů státu Československého ve věci shora uvedené není vůbec odůvodněna, a poněvadž dle toho není zde podmínek § 28 j. n., za nichž jedině by bylo lze nejvyššímu soudu určití soud místně příslušný, jest výrok shora uvedený opodstatněn.

Čís. 1654.

Zákon ze dne 12. srpna 1921, čís. 313 sb. z. a n., o obnově drobných zemědělských pachtů.

Předpis § 2 písm. b) zákona vztahuje se i na toho, kdo pozemek, nabyv ho po 1. srpnu 1914, také ještě sám propachtovával.

(Rozh. ze dne 3. května 1922, R I 433/22.)

Žádosti drobných pachtýřů o obnovu pachtu dle zákona ze dne 12. srpna 1921, čís. 313 sb. z. a n. soud první stolice vyhověl, rekursní soud ji zamítl. Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Dle § 2 lit. b) zák. o obnově pachtů obnova nenastává, když propachtovatel běře nebo chce vzít do vlastní správy pozemek, kterého nabyl teprve po 1. srpnu 1914 od osoby nebo po osobě, jejíž je zákonným dědicem. Jde o výklad tohoto předpisu. Kdežto stěžovatelé s prvním soudem myslí, že předpis nevztahuje se na toho, kdo, nabyv po 1. srpnu 1914, také ještě sám pozemek propachtovával, míní vlastníci s rekursním soudem, že se vztahuje i na takového vlastníka. Poslednější náhled dlužno schváliti. To plyne již z časové hranice, tak daleko do minulosti posunuté, neboť o tom, kdo záhy po 1. srpnu 1914, na př. již 10. srpna 1914 nabyl, nelze podle pravidelného běhu věcí vůbec předpokládati, že by měl pozemek ještě v propachtu, aniž by jej byl sám propachtoval, vždyť takové drobné pachtu dějí se buď jen na rok, nebo nejvýše na 6 let, a tak nedá se tak snadno mysliti případ, že by pacht, který tu byl, když nynější vlastník pozemku roku 1914 nabyl, trval ještě na podzim r. 1921, jak § 1 zák. o obn. předpokládá. Pravidelně tedy obnovil později pacht ještě sám, a tak by dobrodiní předpisu toho bylo pro vlastníka téměř illusorní. Plyne to ale také právě nejen z roku, nýbrž i ze samého dne za časovou mez položeného. Zákon vytkl jako mez den 1. srpna 1914 zrovna tak jako v § 6 požad. zák. ze dne 27. května 1919, čís. 318 sb. z. a n. jen proto, že mezi tou mu jest počátek světové války, která s sebou přinášela mnoho příčin, proč vlastník cítil se nucen pozemek z vlastní správy pustiti a do pachtu dáti, zrovna tak jako po rozumu cit. předpisu požadovacího zákona nutila tak mnohého pachtýře, aby se pachtu vzdal a pozemek vlastníku vrátil. Ale dle úmyslu zákona nemají tyto válečné příčiny, trvavší namnoze ještě v době poválečné, jako tu ani tam na práva stran míti žádného vlivu, a mají strany vyhrazeno domáhati se toho postavení, v jakém by se dle předpokladu zákona nalézaly, kdyby války nebylo bývalo; v duchu § 6 požad. zák. byl by pachtýř měl pozemek na dále v pachtu, a v duchu § 2 lit. b) zák. o obn. pachtů byl by vlastník měl pozemek ve vlastní správě. Proto zákon přiznává tam pachtýři právo na výkup, zde vlastníku

právo vzítí pozemek ve vlastní užívání a odpírati tedy obnově dalšího pachtu.

Čís. 1655.

Byla-li místní dráha zákonem sprostěna povinnosti opatřití přejezdy závorami, nemůže jí býti tato povinnost uložena jako opatrnost, věci přiměřená.

(Rozh. ze dne 3. května 1922, Rv II 88/22.)

Při přejezdu trati místní dráhy, nechráněném závorami, byl vlakem zachycen žalobcův povoz a s potahem rozdrčen. Žalobu o náhradu škody proti dráze soudy všech tří stolic zamítly. Nejvyšší soud z těchto

důvodů:

Těžisko dovolacích vývodů spočívá v tom, že přejezd přes koleje dráhy nebyl opatřen závorami, ač jich za dané situace bylo třeba, by se úrazům předešlo. To byla zajisté chyba, to nelze popírati, ale zodpovědnost spadá na zákon. V § 41 odstavce druhý čís. nař. ze dne 16. listopadu 1851, čís. 1 ř. zák. pro rok 1852 (provozní řád železniční) předepsáno jest jako bezpečnostní zařízení, aby přechody přes dráhu opatřeny byly silnými závorami ve vzdálenosti nejméně 12 stop od středu kolejí. Avšak zákonem ze dne 8. srpna 1910, čís. 149 ř. zák., jímž nahrazeny byly starší zákony obsahující podstatně stejná ustanovení, z nichž nejstarší byl zákon ze dne 17. června 1887, čís. 81 ř. zák. (čl. I.), bylo předepsáno, že u místních drah jest od bezpečnostních opatření, citovaným provozovacím řádem nařízených, potud upustiti, pokud toho zvláštní poměry, najmě stanovená rychlost jízdy, dle uznání ministerstva železnic dopouštějí, že tím však nemá býti zkráceno právo samosprávných korporací, ve vlastním oboru působnosti z ohledu na bezpečnost předpisy vydávati. Že jde o dráhu místní, jest bezesporo, a žalobce připustil výslovně, že při komisionelním řízení nebylo bývalou generální inspekci rak. drah předepsáno zařízení zvláštních ochranných opatření, a mínil jen, že během času se poměry tak změnily, že v kritické době bylo třeba závor nevyhnutelně. Dle toho jest bezesporo, že bylo od závor upuštěno ve smyslu citovaného zákona, a tím jest žalovaný železniční erár úplně vyviněn. Neboť jsou sice vedle opatrností zákonných ještě t. zv. opatrnosti věci přiměřené t. j. takové, jež sice zákonem předepsány nejsou, jichž však nicméně povaha věci zrovna tak vyžaduje, jako těch, jež výslovně předepsány jsou, a jest proto každý podnikatel po právu povinen dbáti stejně i jich (§§ 335, 336 lit. b) a g) tr. zák., §§ 171, 172 hor. zák., § 2 zák. o silostr. a j. v.), avšak dopouští-li zákon někde, jako tomu zde vskutku jest, aby podnikatel té které zákonné opatrnosti sprostěn byl a sprostění to legálním způsobem t. j. úřadem, v zákoně k tomu povoláním, nastane, nelze mu tuto zákonně slevanou zákonnou opatrnost ukládati jako opatrnost věci přiměřenou, sice by byl právní řád sám s sebou v odporu. Neučiniti to které opatření je právem podnikatele, a nemůže ho tedy stihati současně povinnost právu tomu se protivící: učiniti je. Ať tedy bylo závor sebe více k ochraně před úrazem třeba, nezodpovídá za to podnikatel, žalovaný železniční erár. A není to tak kruté, jak se na první pohled zdá. Neboť, nebylo-li závor, jež by, před